

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਾਡੀ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨਗੇ?

If we do not listen to the teachings of Gurbani, will
Guru Sahib listen to our prayers?

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਮ ਦੀਵੇ ਦੀ ਥਾਂ, ਆਪਣੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਦੀਵਾ ਬਾਲਣ ਲਈ ਸਿਖਿਆ ਦੇਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜਾ, “ਅਹਿਨਿਸਿ”, ਦਿਨ ਰਾਤ “ਬਲੈ ਅਥਕੁ”, ਲਗਾਤਾਰ ਬਲਦਾ ਰਹੇਗਾ, ਜੇ ਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਸਬਦ ਗੁਰੂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾਈਏ ਤਾਂ ਅਜੇਹਾ ਦੀਵਾ ਕਦੇ ਵੀ, ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤੂਫਾਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬੁਝੇਗਾ।

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਸੁਰਤੀ ਸੁਰਤਿ ਰਲਾਈਐ ਏਤੁ ॥ ਤਨੁ ਕਰਿ ਤੁਲਹਾ ਲੰਘਹਿ ਜੇਤੁ ॥ ਅੰਤਰਿ ਭਾਹਿ ਤਿਸੈ ਤੂ ਰਖੁ ॥ ਅਹਿਨਿਸਿ ਦੀਵਾ ਬਲੈ ਅਥਕੁ ॥੧॥ ਐਸਾ ਦੀਵਾ ਨੀਰਿ ਤਰਾਇ ॥ ਜਿਤੁ ਦੀਵੈ ਸਭ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗਛੀ ਮਿਟੀ ਸੋਝੀ ਹੋਇ ॥ ਤਾ ਕਾ ਕੀਆ ਮਾਨੈ ਸੋਇ ॥ ਕਰਣੀ ਤੇ ਕਰਿ ਚਕਹੁ ਢਾਲਿ ॥ ਐਥੈ ਓਥੈ ਨਿਬਰੀ ਨਾਲਿ ॥੨॥ ਆਪੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਜਾ ਸੋਇ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲਾ ਬੁਝੈ ਕੋਇ ॥ ਤਿਤੁ ਘਟਿ ਦੀਵਾ ਨਿਹਚਲੁ ਹੋਇ ॥ ਪਾਣੀ ਮਰੈ ਨ ਬੁਝਾਇਆ ਜਾਇ ॥ ਐਸਾ ਦੀਵਾ ਨੀਰਿ ਤਰਾਇ ॥੩॥ ਡੋਲੈ ਵਾਉ ਨ ਵਡਾ ਹੋਇ ॥ ਜਾਪੈ ਜਿਉ ਸਿੰਘਾਸਣਿ ਲੋਇ ॥ ਖੜੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਸੁਦੁ ਕਿ ਵੈਸੁ ॥

ਨਿਰਤਿ ਨ ਪਾਈਆ ਗਣੀ ਸਹੰਸ ॥ ਐਸਾ ਦੀਵਾ ਬਾਲੇ ਕੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਸੋ ਪਾਰੰਗਤਿ ਹੋਇ ॥੪॥੧॥ (੮੭੮)

ਗੁਰਬਾਣੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਜਾ ਕੇ, “ਸੋਝੀ ਪਾਇਸੀ”, ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਜਾ ਕੇ, “ਐਸਾ ਦੀਵਾ ਨੀਰਿ ਤਰਾਇ”, ਵਾਲੀ ਸਿਖਿਆ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ “ਸਭ ਸੋਝੀ ਪਾਇ”, ਹੋ ਸਕੇ?

ਗਿਆਨ ਦਾ ਦੀਵਾ ਐਸਾ ਦੀਵਾ ਹੈ। ਜੇਹੜਾ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ, “ਖੜੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਸੁਦੁ ਕਿ ਵੈਸੁ”, ਕੋਈ ਖੜੀ ਹੋਵੇ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੋਵੇ, ਸੂਦਰ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਵੈਸ਼ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਸਭ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਆਤਮਕ ਚਾਨਣ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਦੀਵਾ ਜਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੋੜ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਸੱਚੇ ਗੁਰੂ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਮਝਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿ ਰਵਾਇਤੀ ਦੀਵੇ ਬਾਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹੋ ਜੇਹਾ ਦੀਵਾ ਬਾਲੋ ਜਿਸ ਦੀਵੇ ਦੇ ਚਾਨਣ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਫਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈ ਜਾਵੇ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਦੀਵਾ ਬਾਲ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕੇ, ਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸੁਚੱਜੀ ਅਕਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਆਪਣਾ ਉੱਚੇ ਆਚਰਨ ਬਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਸਾਰ-ਸਮੁੰਦਰ ਦੀਆਂ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ-ਸਲਾਮਤ ਪਾਰ ਲੰਘ ਸਕੇ।

Web = <https://gurmat-research.com/>
<http://www.geocities.ws/sarbjitsingh/>
<http://www.sikhmarg.com/article-dr-sarbjit.html>
<https://sikhwisdom.org/profile/sarbjitsingh/answers/>

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

How the people are being misled by distorting the Vaaraan of Bhai Gurdas Ji?

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਫਿਰ ਆਖਰੀ ਪੰਗਤੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਰਾਗੀ ਆਪਣਾ ਮਤਲਬ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਵਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੰਗਤੀ ਦੀ ਟੇਕ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਪਾਸੇ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤਿ ਦੀਵੇ ਬਾਲੀਅਨਿ ॥ ਤਾਰੇ ਜਾਤਿ ਸਨਾਤਿ ਅੰਬਰਿ ਭਾਲੀਅਨਿ ॥ ਫੁਲਾਂ ਦੀ ਬਾਗਾਤਿ ਚੁਣਿ ਚੁਣਿ ਚਾਲੀਅਨਿ ॥ ਤੀਰਥਿ ਜਾਤੀ ਜਾਤਿ ਨੈਣ ਨਿਹਾਲੀਅਨਿ ॥ ਹਰਿ ਚੰਦਉਰੀ ਝਾਤਿ ਵਸਾਇ ਉਚਾਲੀਅਨਿ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੁਖ ਫਲ ਦਾਤਿ ਸਬਦਿ ਸਮੁਲੀਅਨਿ ॥ {੧੯-੬-੬}

ਲੋਕ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੀਵੇ ਬਾਲਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਬੁਝ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਛੋਟੇ ਤਾਰੇ ਚਮਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਦਿਨੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫੁਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬਗੀਚੀਆਂ ਕੁਝ ਚਿਰ ਅਚਰਜ ਖਿੜਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਚੁਣ ਕੇ ਤੋੜ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਯਾਤਰੀ ਬੜੇ ਟੋਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਉਪਰ ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਰਿ ਚੰਦਉਰੀ ਦੇ ਕਲਪਿਤ ਨਗਰ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਸਾ ਕੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਹ ਜਗਤ ਬੋੜੇ ਚਿਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਹੈ। ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਤਮਿਕ ਆਨੰਦ ਰੂਪੀ ਸੁਖਾਂ ਦੀ ਦਾਤ, ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਸਦੀਵੀ ਕਾਲ ਲਈ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਮੁਖਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਤਾਂ ਸਦੀਵੀ ਸੁਖ ਦਾ ਮਾਰਗ ਸਮਝਾ ਰਹੇ ਹਨ, “ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੁਖ ਫਲ ਦਾਤਿ ਸਬਦਿ ਸਮੁਲੀਅਨਿ”, ਪਰੰਤੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਤਮਾਸ਼ੇ ਤੇ ਬਰਬਾਦੀ ਵਲ ਤੋਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਸਮਝਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਗਿਆਨ ਦਾ ਦੀਵਾ ਬਾਲ ਕੇ ਸੋਝੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ।

ਐਸਾ ਦੀਵਾ ਨੀਰਿ ਤਰਾਇ ॥ ਜਿਤੁ ਦੀਵੇ ਸਭ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ {੮੭੮}

Web = <https://gurmat-research.com/>
<http://www.geocities.ws/sarbjitsingh/>
<http://www.sikhmarg.com/article-dr-sarbjit.html>
<https://sikhwisdom.org/profile/sarbjitsingh/answers/>

How the people are being misled by distorting the Vaars of Bhai Gurdas Ji?

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

In all the Vaars of Bhai Gurdas Ji, initially the subject matter is explained by giving some examples and then the **Sikh Principle is explained in the last line. Many Raagis twist the Vaars to solve their personal interest. People are being misled by taking base on the first stanza in the following Vaar.**

ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤਿ ਦੀਵੇ ਬਾਲੀਅਨਿ ॥ ਤਾਰੇ ਜਾਤਿ ਸਨਾਤਿ ਅੰਬਰਿ ਭਾਲੀਅਨਿ ॥ ਫੁਲਾਂ ਦੀ
ਬਾਗਾਤਿ ਚੁਣਿ ਚੁਣਿ ਚਾਲੀਅਨਿ ॥ ਤੀਰਥਿ ਜਾਤੀ ਜਾਤਿ ਨੈਣ ਨਿਹਾਲੀਅਨਿ ॥ ਹਰਿ ਚੰਦਉਰੀ
ਝਾਤਿ ਵਸਾਇ ਉਚਾਲੀਅਨਿ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੁਖ ਫਲ ਦਾਤਿ ਸਬਦਿ ਸਮੁਾਲੀਅਨਿ ॥ {੧੯-੬-੬}

People light lamps on the night of Diwali, which extinguish after sometime. During night the big and small stars shine in the sky, which disappear during the day. Flower blossom wonderfully for a while in the garden, which are later on picked and plucked. People are seen visiting the shrines in large groups, but soon the shrines have no effect on them. The view of the fictional city of Hari Chaudhri is taken up at night and taken away during the day. Similarly this world is short-lived pleasure. Gurmukh preserve the gift of spiritual bliss through the Guru's Shabad forever. Gurmukh always remember the Guru's Shabad.

By stressing on the first line, the message is being conveyed as if the lighting of earthen pot is justified on Diwali. But Bhai Gurdas Ji wanted to convey something else. Initially, he is trying to tell what others are doing, i.e. People who light the earthen pots, are short lived, Stars twinkle during the night but disappear during day, Flowers which blossom in the garden are either plucked or decay after a few days, People go on pilgrimage in groups but there is no effect afterward, The scenes of imagination during night are for a limited period only, etc. **All these are short lived and have limited effect, which is left behind.** But in the end Bhai Gurdas Ji is trying to convey what a Gurmukh does. A Gurmukh keeps the Shabad of Guru in his heart which continues to keep him in the state of Anand forever. Hence, stress should be given on the last Line of the Vaar and not on the first Line.

Bhai Gurdas Ji is explaining the path of everlasting pleasure, “Gurmukh Sukh Fal Daat Shabad Samhalian”, but people are being led to temporary spectacle and ruin. Guru Sahib teaches us to lighten the lamp of wisdom within us through Gurbani.

ਐਸਾ ਦੀਵਾ ਨੀਰਿ ਤਰਾਇ ॥ ਜਿਤੁ ਦੀਵੈ ਸਭ ਸੇਝੀ ਪਾਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ {੮੭੮}

Web = <https://gurmat-research.com/>
<http://www.geocities.ws/sarbjitsingh/>
<http://www.sikhmarg.com/article-dr-sarbjit.html>
<https://sikhwisdom.org/profile/sarbjitsingh/answers/>

Harmful Effects of Diwali

ਦੀਵਾਲੀ, ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਦੀਵਾਲਾ?

- Maximum pollution during Diwali occurs due to the burning of firecrackers
- There is a release of toxins during the burning of firecrackers
- This makes it hard for people to breathe
- Loud noises and blinding lights coupled with a sudden rise in pollution affects cattle, birds, cats, dogs, and various other animals
- The surge in gaseous pollutants, such as sulphur dioxide and nitrogen dioxide, remains a concern during the festival
- Toxic gases and pollutants emitted during burning of crackers contaminate air, water and soil and are harmful to birds, wildlife, pets, wildlife and human beings.

As Ye Sow, So Shall Ye Reap

ਅਗੋਂ ਦੇ ਜੇ ਚੇਤੀਐ ਤਾਂ ਕਾਇਤੁ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ {੪੧੭}

Noise Pollution: One of the major environmental concerns related to festivals in India is noise pollution. Festivals like Diwali, Holi, and Ganesh Chaturthi involve the use of loudspeakers and firecrackers, which generate high levels of noise that can be harmful to human health and the environment.

**ਫਰੀਦਾ ਲੋੜੈ ਦਾਖ ਬਿਜੁਰੀਆਂ ਕਿਕਰਿ ਬੀਜੈ ਜਟੁ ॥ ਹੰਢੈ ਉੰਨ ਕਤਾਇਦਾ ਪੈਧਾ
ਲੋੜੈ ਪਟੁ ॥੨੩॥ {੧੩੭੯}**

**Web = <https://gurmat-research.com/>
<http://www.geocities.ws/sarbjitsingh/>
<http://www.sikhmarq.com/article-dr-sarbjit.html>
<https://sikhwisdom.org/profile/sarbjitsingh/answers/>**